

Telperikelen

Broedgeval van Krooneend *Netta rufina* in het Deltagebied?

De Krooneend is in het Deltagebied van Zuidwest-Nederland een sporadische verschijning. Ook in de recent (1987) ontstane zoete wateren Volkerakmeer en Zoommeer werden slechts af en toe maximaal enkele exemplaren waargenomen, vooral in najaar en winter. Vanaf begin mei 1994 was echter regelmatig een paartje aanwezig in het Zoommeer, meestal langs de Oesterdam of in een werkhaven nabij de Kreekraksluizen (Zeeland). Op 13 juli 1994 zagen (en fotografeerden) wij in deze haven een vrouwtje Krooneend met drie jongen van ruim een week oud. Op 20 juli was het aantal jongen

Dit zou het eerste de Krooneend in het ware het niet dat collega de jonge eenden op de foto Krooneendjes, maar had gelijk, en de reeds voor *Limosa* werd

Vraag zal altijd blijven of van een Kuifeend had eieren heeft gelegd in het etc. In ieder geval duidelijk als moeder en

Krooneenden worden vangenschap gehouden. sluiten dat het Zeeuwse heeft op uit vangenschap afkomstige vogels. Hiervoor bestaan echter geen aanwijzingen: de vogels gedroegen zich 'wild', waren niet gekortwiek en leken niet geringd.

Krooneend vrouwtje met drie jonge Kuifeenden, 13 juli 1994, Kreekraksluizen (Zeeland) (P. L. Meininger).

geslonken tot één. bekende broedgeval van Deltagebied betekenen, Henk Baptist opmerkte dat volgens hem geen Kuifeendjes waren.... Hij geschreven 'mededeling' ingetrokken.

de Krooneend een nest gekaapt, of een Kuifeend nest van de Krooneenden, gedroegen de vogels zich jongen.

veelvuldig in Het is dan ook niet uit te 'broedgeval' betrekking

Peter L. Meininger & Rob C.W. Strucker, Rijksinstituut voor Kust en Zee/RIKZ, Postbus 8039, 4330 EA Middelburg

Zijn er nog Kwartelkoningen, en wat spoken ze uit?

Een van de wereldwijd meest bedreigde vogelsoorten is de Kwartelkoning. Het sfeervolle raspen van een Kwartelkoning is nog maar op weinig plaatsen volop te horen. De tijden dat deze vogel in Nederland plaatselijk talrijk was, lijken voorgoed voorbij. Er zijn momenteel heel wat vogelaars die ondanks intensief veldwerk nog nooit een Kwartelkoning in eigen land gehoord hebben.

Momenteel zijn Kees Koffijberg en Arend-Jan van Dijk bezig een overzicht te maken van de ontwikkeling in afgelopen decennia. Wanneer je alle waarnemingen uit 1984-93 bijeen zet, ontstaat er een kaart die nog hoopvol lijkt (zie voorlopig kaartje). Wanneer de jaarlijkse verspreiding wordt bekeken, ontstaat een heel wat minder rooskleurig beeld. De aantalsontwikkeling geeft reden tot grote zorg: de soort lijkt af te sterven op het uitserven in Nederland.

Wie nog over ongepubliceerde waarnemingen beschikt, wordt verzocht deze voor 1 oktober in te sturen naar A.J. van Dijk, SOVON, Rijksstraatweg 178, 6573 DG Beek-Ubbergen. Zowel recente als oude gegevens zijn welkom.

Overigens is het de vraag: nestelt de soort nog in ons land? Dat er nog roepende mannetjes worden gehoord, zegt op zich immers nog niets. Het vaststellen van een broedgeval door een nestvondst is bij deze soort buitengewoon moeilijk; daarnaast is het onverstandig de veelal kwetsbare vegetaties te betreden waar eventueel broeden wordt vermoed.

Kwartelkoning, alle kwartelblokken met een melding 1984-93

In Die Vogelwelt 115: 69-73 staan enkele tips om langs minder directe weg te weten te komen of ter plaatse al dan niet gebroed wordt. Ze stammen uit onderzoek in Polen. Maar geldt dit nu ook voor Nederland? De gelukkige met veel geduld die in Nederland op Kwartelkoningen stuit, zou eens op deze zaken kunnen letten en licht werpen op de situatie in ons land.

- bij geslaagde broedgevallen is, kort na het uitlopen van de pulli, vaak een contactroep te horen die door de jongen gemaakt wordt, een scherp "psiu" dat wat lijkt op de roep van de Gele Kwikstaart. Geluid is tot op 50 m te horen

- na koele nachten of zware regenval bezoeken jonge en oude vogels regelmatig tamelijk open velden, soms ook veldwegen

- direct en grondig zoeken in gemaaide hooilanden waarin de roep gehoord is, kan soms een uitgemaaid nest opleveren

- gebieden die pas na half of eind juni bezet worden, zouden doorgaans niet meer als broedgebied in aanmerking komen

- in gebieden waar de roep slechts een korte periode gehoord is, gaat het doorgaans om rondzwerfende solitaire mannen. Gepaarde mannen blijven namelijk veelal langere tijd roepen

- als een enkel mannetje aanwezig is, gaat het vaak om een niet-gepaarde vogel. Bij verschillende roepende vogels bijeen is de kans op broedgevallen groter.